

บวรพัฒน์

ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2568)

Vol. 3 No. 4 (October-December 2025)

ISSN: 2822-1222 (online)

วัตถุประสงค์

เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการและบทความทวิสารณธ์หนังสือที่เป็นภาษาไทยและมีข้อค้นพบข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติในวงกว้าง อีกทั้งยังมุ่งหมายที่จะเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาต่าง ๆ โดยเน้นสาขาวิชาพระพุทธศาสนา การบริหารการศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการชุมชน รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน และฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสารวิจัยวิชาการ

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศาสตราจารย์ ดร.

พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญศิริ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.โกณัฐ ศรีทอง

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช พรหมศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศรีสมโพธิ, ดร.

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

ดร.ภารดร แก้วบุตรดี

หน่วยงานภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตต์เจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระเมธาวิธานร, รองศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ชินนทร์ วสันนท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัญชัย บุญหนัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล

นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.จรรยาศักดิ์ สุนทรเดชา

บริษัท เอเชีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ฝ่ายจัดการวารสาร

ดร.ดิเรก ตัวงลอย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวสุณิสา แก้วนิ่ม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวอรอุมา ชอนกลิ่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 999 หมู่ 6 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 062-3434768
E-mail: journal.jra@gmail.com
[https:// so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/index](https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/index)

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารวิจัยวิชาการ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. พระราชรัตนเวที, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. พระศรีสมโพธิ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. พระครูนิวาสิตขันธ์, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. พระเมธีวชิรบัณฑิต, ศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
6. พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
7. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษ ภูริปัญโญ, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
8. พระครูสุธีธรรมบัณฑิต, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
10. ศ.ดร.จันทก์ อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
11. รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
12. รศ.ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
13. รศ.ดร.พิสมัย רבชนะชัย พูลสุข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
14. รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
15. รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
16. รศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
17. รศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
18. รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
19. รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
20. รศ.ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
21. รศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
22. ผศ.ดร.สมคิด พุ่มทุเรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
23. ผศ.ดร.สุกัญญาณัฐ ออบสิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
24. ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรณัฏฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
25. ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
26. ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
27. ผศ.ศศิกิจจ์ อ่ำจ้อย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
28. ผศ.ดร.สมบัติ นามบุรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
29. ผศ.ดร.อุทัย สติมั่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
30. ดร.ภาราทร แก้วบุตรดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ศ. (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญ	ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
4. รศ.ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม	มหาวิทยาลัยบูรพา
5. รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
7. รศ.ดร.ธานี เกสทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
8. รศ.ดร.อุทัยวรรณ ภูเท	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
9. รศ.ดร.ชนินทร์ วสันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
10. รศ.ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช	นักวิชาการอิสระ
11. รศ.ดร.พฤตสรรค์ สุทธิไชยเมธี	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
12. รศ.ดร.สุริยพงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
13. รศ.ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
14. รศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
15. รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
16. รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
17. รศ.ดร.พรรณอร วันทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
18. รศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
19. รศ.ดร.ธัญชัย บุญหนัก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
20. รศ.ดร.เนติรัฐ วีระนาคินทร์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
21. รศ.ดร.ธัญชัย บุญหนัก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
22. รศ.ดร.สาธ ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
23. ผศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
24. ผศ. ว่าที่ร้อยตรี ดร.โสภณ ลาวรรณ	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
25. ผศ.ดร.ยุวดี วิทย์พันธ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
26. ผศ.ดร.นันทนา อุณเจริญ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
27. ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
28. ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
29. ผศ.ดร.วิมลมาศ ปฐมวนิชกุล	นักวิชาการอิสระ
30. ผศ.ดร.ภูริวัฒน์ คัมภีร์ภาพพัฒนา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
31. ผศ.ดร.กิตติพงษ์ โสภณธรรมภาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
32. ผศ.ดร.ศิริวรรณ กมลสุขสถิตย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
33. ผศ.ดร.ธีรพจน์ นนบเนียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
34. ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
35. ผศ.ดร.ประภัศร วรณสถิตย์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
36. ผศ.ดร.เบญจมาศ สุขสถิตย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

37. ผศ.ดร.กฤษณะ ดาราเรือง มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
38. ผศ.ดร.วชิรธรรม สรณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
39. ผศ.ดร.จันทิรต์ ภูติอริยวัฒน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
40. ผศ.ดร.เสิบเอก ดร.เศรษฐวิสุท์ พรหมสิทธิ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
41. ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
42. ผศ.ดร.ประเวศน์ มหารัตน์สกุล นักวิชาการอิสระ
43. ผศ.ดร.ปาริชาติ สายจันดี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
44. ผศ.ดร.ธีรวัฒน์ แสนคำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
45. ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
46. ผศ.ดร.อรอนงค์ สรรเสริญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
47. ผศ.ดร.ชำนาญ ปาณาวงษ์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
48. ผศ.ดร.รัตติยา เหนืออำนาจ มหาวิทยาลัยนครพนม
49. ดร.อัคนันท์ อริยศรีพงษ์ นักวิชาการอิสระ
50. ดร.จินตนาภา โสภณ ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
51. ดร.ชนิกา แสงทองดี นักวิชาการอิสระ
52. ดร.พิสิษฐ์ จอมบุญเรือง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
53. ดร.จรรยาศักดิ์ สุนทรเดชา บริษัท เอเซีย คอนเน็คท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด
54. ดร.สมนึก หงษ์ยิ้ม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
55. ดร.วรพล ชินเพชร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
56. พันเอก ดร.สาธิต ทิพย์มณี กรมแพทยทหารบก
57. ดร.ปัญญมณีสาร์ องค์กรปรัชญากุล มหาวิทยาลัยเกริก
58. ดร.วิไลวรรณ เทียนประนมกร โรงเรียนแย้มจากตวิชานุสรณ์
59. ดร.พิเชษฐ์ วันทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
60. ดร.สุรัชย์ พุดชู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
61. ดร.จาดรงค์ สุทววัน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
62. พระมหาจักรพล อาจารย์สุโข, ดร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
63. นางสาวโอปอล รังสิมันตุชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
64. นายปัญญา พรหมบุตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครสวรรค์
65. นายสรารุธ แสงอรุณ บริษัท กรุงศรี นิเมเบิล จำกัด
66. อาจารย์รดา อนุตตรังกูร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
67. อาจารย์นันทยา สัตยวาที มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
68. อาจารย์ธีรพงศ์ พรหมวิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ

1. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.กาญจนา เจริญศรี
2. รศ.ดร.สุรีย์พงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์
3. รศ.ดร.สมาน งามสนิท
4. รศ. สยาม คำปรีดา
5. ผศ.ดร.สุดาภาณจน์ ปัทมดิเลก

ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ฉบับนี้เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือก กลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และคุณภาพมากที่สุด เพื่อตีพิมพ์ และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการที่มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ และเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยฉบับนี้เน้นการนำเสนอบทความวิจัย จำนวน 8 บทความ บทความวิชาการ จำนวน 1 บทความ และบทวิจารณ์หนังสือ จำนวน 1 บทความ รวม 10 บทความ ดังนี้

พระมนตรี รตนรสี (พิงทองคำ), พระราชรัตนเวที, พระครูนิวาสิตขันธ์ บทความวิจัยเรื่อง “แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านคลองสัก ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ตามหลักสังคหวัตถุธรรม” พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านคลองสัก ตามหลักสังคหวัตถุธรรม อยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านคลองสัก ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรม กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านคลองสัก โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ (0.889^{**}) 3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านคลองสัก ตามหลักสังคหวัตถุธรรม ดังนี้ ประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงประชามติออกกฎระเบียบ เกี่ยวกับการใช้ป่าชุมชน เพื่อสงวนไว้เฉพาะคนในชุมชน การสนับสนุนเงินจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น การเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาป่าชุมชนเพราะจะทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน และการเข้าร่วมประชุมติดตามประเมินผลการดำเนินการรักษาป่าชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

พระทิวา ฐิตวาทาโม (หนูมัน), พระมหานคร วชิรเมธี (แก้วบุตรดี) บทความวิจัยเรื่อง “การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสมอโคน อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ตามหลักอิทธิบาทธรรม” พบว่า 1) ระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ตามหลักอิทธิบาทธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรม กับการป้องกันและแก้ไขไฟป่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกหรือความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกันเป็นคู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก Pearson Correlation (r) (0.934) 3) แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสมอโคน อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ตามหลักอิทธิบาทธรรม (1) ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนรัก ห่วงแหนป่าไม้ และให้รู้ถึงความสำคัญของป่าไม้ (2) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขไฟป่า และผลกระทบของการเกิดไฟป่า (3) ผู้นำหมู่บ้านและผู้นำท้องถิ่นจัดให้ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่ป่าเพื่อป้องกันการบุกรุกเผาทำลายป่า (4) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อผู้กระทำผิด ทำลายป่าและเผาป่า มีมาตรการเด็ดขาดในการลงโทษผู้ที่บุกรุกทำลายป่า (5) ส่งเสริมอาชีพในด้านต่าง ๆ ให้หลากหลายเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ส่งผลกระทบกับป่าไม้และสัตว์ป่า (6) จัดงบประมาณสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า

พระสมชาย คุณากโร (แสนฟ้าจ่า), สุกัญญาณัฐ อบสิทธิ, สมคิด พุ่มทุเรียน บทความวิจัยเรื่อง “การสร้างรายได้เสริมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มเกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอมะนัง จังหวัดตาก ตามหลักอิทธิบาทธรรม” พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมสนับสนุนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในแง่ที่ว่า ฉันทะ สนับสนุนการพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ไม่ดิ้นรนไปตามความโลภ หรือการแสวงหาความสุขจากสิ่งที่ไม่เกินความจำเป็น สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอเพียงในระดับที่เหมาะสมกับทรัพยากรและความสามารถของแต่ละบุคคล วิริยะ สะท้อนถึงการพัฒนาและการทำงานหนักเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและไม่สิ้นเปลือง จิตตะ มีความมุ่งมั่นในการทำตามเป้าหมายและสร้างเสถียรภาพในชีวิต ซึ่งเป็นหลักสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและยั่งยืน วิมังสา ช่วยให้เราพิจารณาและวิเคราะห์การทำงานและการตัดสินใจต่างๆ ที่ไม่เกินกำลัง เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคงและยั่งยืน การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในชีวิตประจำวันทำให้สามารถดำเนินชีวิต

อย่างมีสติ และปรับตัวตามสถานการณ์ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความสมดุลและการพึ่งพาตนเองในทุกด้าน แนวทางการสร้างรายได้เสริมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ ควรกระตุ้นให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ นำไปประยุกต์ใช้กับการสร้างรายได้เสริมได้อย่างเหมาะสม การให้ความรู้เรื่องการขายสินค้าออนไลน์ มีแผนส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

พระมีชัย ชยสีโล (ศรีกลชาญ), สุกัญญาณัฐ อบสิน, สยาม คำปรีดา บทความวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร” พบว่า 1) ระดับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่น ตามหลักปาปนิกรรม อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.34) และระดับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.34) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างของหลักปาปนิกรรมกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.691^{**}$) และ 3) เสนอแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า (1) การมีวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาชุมชน (2) ความสามารถในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (3) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้าถึงประชาชน (4) บุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ (5) ความสามารถในการกำหนดนโยบาย (6) คุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร และ (7) การยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความโปร่งใสการบริหารงานที่ดี

สุนทรี สอนสวรรค์, อานนท์ เมธีวรฉัตร, วินัย ทองมัน บทความวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาครูของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอศรีเทพ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามหลักธรรมบุพนิมิตแห่งมรรค 7” พบว่า 11) ระดับการพัฒนาครูของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอศรีเทพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, SD = 0.71) 2) แนวทางการพัฒนาครูตามหลักธรรมบุพนิมิตแห่งมรรค 7 มุ่งเน้นการหาความต้องการ การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามและประเมินผล โดยผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่น่าเชื่อถือ สื่อสารอย่างเปิดเผย จัดทำแบบสำรวจ วิเคราะห์ผลลัพธ์และสรุปข้อมูล กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมแรงจูงใจและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประติภา จันดีสอน, พระครูสุตตันตบัตถิต, วรปรัชญ์ คำพงษ์ บทความวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน” พบว่า 1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ทุกด้าน ได้แก่ ปริมาณงาน คุณภาพ ความประหยัดคุ้มค่า และความรวดเร็ว 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ การศึกษา และตำแหน่งต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ขณะที่รายได้และระยะเวลาการทำงานมีผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกัน 3) แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรม ควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มความเร็ว ความถูกต้อง และลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ควรเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงาน การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงาน จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ฝึกฝน มีความเพียรพยายามและพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญพัฒนาความรู้และทักษะการใช้งานอย่างต่อเนื่อง ติดตามผลการดำเนินงาน และคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรและนำไปสู่ความสำเร็จได้

วรชัย ธนกันต์ธัช, วรปรัชญ์ คำพงษ์, พระครูสุตตันตบัตถิต บทความวิจัย เรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน” พบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) 2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือราษฎรด้วยความใจจริง ภูมิใจในงานที่รับผิดชอบอยู่ และยอมรับกฎระเบียบ ทำให้สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบร่วมกัน ตรงเวลา มีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักการวางแผนการใช้น้ำ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการน้ำ มีความเพียรพยายาม อดทนอดกลั้น มี

ความรับผิดชอบ รอบคอบในการปฏิบัติงาน ท่ามกลางสังคมที่แข่งขันสูง มีเป้าหมายชัดเจน แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ใช้ปัญญาในการวิเคราะห์ไตร่ตรอง เพื่อรับมือกับปัญหา เข้าใจในเหตุปัจจัย เพื่อดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิภารัตน์ ทองเที่ยง, พระครูนิวาสิตขันธ์ บทความวิจัย เรื่อง “การถอดบทเรียน ความสำเร็จการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นต้นแบบของคณะสงฆ์ในจังหวัด นครสวรรค์” พบว่า 1) บทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น ต้นแบบของคณะสงฆ์ในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 1.1) การเตรียมความพร้อม คือ การเตรียมความพร้อมด้านเจ้าอาวาส ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวัด ประชาชน ส่วนราชการในพื้นที่ และด้านการศึกษาหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกวัดและการปฏิบัติตาม ภารกิจ 6 ด้านของคณะสงฆ์ 1.2) ทรัพยากร คือ การมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ การมีทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น มีการกำหนดพื้นที่ใช้ประโยชน์เป็นสัดส่วน ประชาชน และส่วนราชการในพื้นที่ที่มีความสามัคคี มีการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทำให้การพัฒนาวัดเกิดความ ยั่งยืน 1.3) การบริหารจัดการ คือ การนำหลักการบริหารงานมาใช้ในการบริหารจัดการวัด และการ นำหลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และมีการดำเนินงานร่วมกับชุมชน โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติ 2) ข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายในการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นต้นแบบของคณะสงฆ์ในจังหวัด นครสวรรค์ ประกอบด้วย 2.1) ข้อเสนอแนะเชิงรุก 9 ข้อที่ควรทำ 2.2) ข้อเสนอแนะเชิงรับ 5 ข้อที่ ควรเตรียมความพร้อม 2.3) ข้อเสนอแนะเชิงป้องกัน 6 ข้อที่ควรระวัง และ 2.4) ข้อเสนอแนะเชิง แก้ไข 5 ข้อที่ควรปรับให้ดียิ่งขึ้น

จตุรงค์ ขุนชัย, สยาม คำปรีดา บทความวิชาการเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพิจิตร” พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.29$, S.D. = 0.70) ในขณะที่ การมีส่วนร่วมตามหลักสาราณียธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.76) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ในทางบวก โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง (0.607**) 3) แนวทางการพัฒนา พบว่าการรณรงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการ เลือกตั้งเป็นสิ่งจำเป็น ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายและสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน ตื่นตัว รวมถึงให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ กฎหมาย และข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้

ควรปรับปรุงกระบวนการลงทะเบียนและจัดเตรียมสถานที่เลือกตั้งให้สะดวกเข้าถึงง่าย ส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวกและความโปร่งใส สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้ง และรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของการเลือกตั้งในทุกระดับ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิอย่างมีคุณภาพและตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง

พระเทพ ปิยสีโล (ฟิ่งทองคำ), ศิริโรจน์ นามเสนา บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง “สิ่งเกื้อกูลชีวิต” พบว่า สิ่งเกื้อกูลชีวิต 4 ประการ คือ ทรัพย์ ความไม่มีโรค ไม้ตรีและการทำงาน ทรัพย์ นั้นเป็นสิ่งจำเป็นเพราะชีวิตต้องอาศัยปัจจัย 4 มี อาหารเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต้องได้มาด้วยทรัพย์ ผู้มีทรัพย์สมบูรณ์ การดำเนินชีวิตก็สะดวกสบายกว่าผู้ขาดแคลน ความไม่มีโรค นั้น เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งของทุกคน เพราะโรคเป็นสิ่งบั่นทอนทั้งร่างกายและจิตใจ ความไม่มีโรคจึงเป็นลาภอย่างยิ่ง ไม้ตรี นั้นเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตคนเพราะทำให้อบอุ่นใจและ มีความสุขสดชื่น การรู้จักเป็นผู้ให้ เป็นทางหนึ่งที่จะผูกมิตรไมตรี การงาน นั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ทุกคนต้องทำงานเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตและเกื้อกูลสังคม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์)
บรรณาธิการวารสารวิจัยและวิชาการบรรพชน

สารบัญ

กองบรรณาธิการ

ก

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ

ข-ง

บทบรรณาธิการ

จ-ฎ

บทความวิจัย:

แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้าน
คลองสัก ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ตามหลักสังคหวัตถุธรรม

: พระมนตรี รตนรสี (พึงทองคำ), พระราชรัตนเวที, พระครูนิวาส์สีลขันธ

R5022

การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสมอโคน
อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ตามหลักอิทธิบาทธรรม

: พระทิวา จิตวายุโม (หนูมัน), พระมหานคร วชิรเมธี (แก้วบุตรดี)

R5023

การสร้างรายได้เสริมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่ม
เกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลวังหิน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ตาม
หลักอิทธิบาทธรรม

: พระสมชาย คุณากโร (แสนฟ้าจ๋า), สุกัญญาณัฐ อบสิน,
สมคิด พุ่มทุเรียน

R5023

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำของนักการเมือง
ท้องถิ่นตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

: พระมีชัย ชยสีโล (ศรีกลชาญ), สุกัญญาณัฐ อบสิน, สยาม คำปรีดา

R6216

แนวทางการพัฒนาครูของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอศรีเทพ เขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามหลักธรรมบพูนิมิตแห่งมรรค 7

: สุนทรี สอนสวรรค์, อานนท์ เมธีวรฉัตร, วินัย ทองมัน

R4735

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรองค์การ
บริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

: ประติภา จันตะสอน, พระครูสุตันทบัณฑิต, วรปรัชญ์ คำพงษ์	R5892
ประสิทธิผลการบริหารจัดการน้ำชลประทานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน	
: วรชัย ธนกันต์ธัช, วรปรัชญ์ คำพงษ์, พระครูสุตันทบัณฑิต	R5900
การถอดบทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงาน ดีเด่นต้นแบบของคณะสงฆ์ในจังหวัดนครสวรรค์	
: วิภารัตน์ ทองเที่ยง, พระครูนิวิฐศีลขันธ	R6219
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพิจิตร	
: จตุรงค์ ขุนชัย, สยาม คำปรีดา	R6357

บทวิจารณ์หนังสือ:

บทวิจารณ์หนังสือ สิ่งเกื้อกูลชีวิต	
: พระเทพ ปิยสีโล (ฟิ่งทองคำ), ศิริโรจน์ นามเสนา	B3812
ภาคผนวก	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารวิจัยและวิชาการบรรพชน	2
แนวปฏิบัติในการเตรียมต้นฉบับบทความเพื่อลงตีพิมพ์	3
หนังสือขอส่งบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์ฯ	21